

DOCUMENT INFORMATIV PRIVIND PROIECTUL (PID)
STADIUL CONCEPTUAL

Raport nr. AB1501

Denumire proiect	Restructurarea sistemelor centralizate de încălzire urbană – Imprumut pentru un program adaptabil
Regiune	EUROPA SI ASIA CENTRALA
Sector	Servicii centralizate de încălzire urbană și eficiență a energiei (100%)
Cod identificare proiect	PO89078
Imprumutat(i)	ROMANIA
Agenție de implementare	Ministerul Finanțelor Publice Str. Apolodor 17, București, România Tel: (40 21) 410 34 00/410 11 89 Fax: (40 21) 312 1630 Ministerul Economiei și Comerțului Cal. Victoriei 152, București, România Tel: (40 21) 212-5165/212-9503 Fax: (40 21) 212-5973
Categorie de mediu	☐ A ☐ B ☐ C ☒ FI ☐ (de stabilit)
Data pregătirii PID	20 aprilie 2005
Data preconizată a autorizării evaluării	28 noiembrie 2005
Data preconizată a aprobării Băncii	30 martie 2006

1. Principale aspecte privind dezvoltarea și rațiunile implicării Băncii

România are un larg sistem public centralizat de alimentare cu energie termică. Experiența internațională arată că sistemele publice centralizate rămân una din cele mai economice opțiuni de alimentare cu energie termică în zonele urbane dens populate. Cu toate acestea, într-o serie de orașe mari din România s-au înregistrat procente ridicate de deconectare, chiar și în blocuri, consumatorii apelând la sisteme de încălzire individuale de obicei mai puțin economice, dar mai eficiente. Chiar și după o reducere considerabilă – de la aproape 200 sisteme centralizate de încălzire urbană - SCIU - care mai existau cu doar câțiva ani în urmă, la circa 100 în funcțiune în prezent – multe din sistemele rămase sunt supuse unor mari presiuni, sub aspect funcțional și financiar. Furnizarea continuă a energiei termice este un serviciu esențial. O dată cu scăderea calității și creșterea costului acestui serviciu, sistemele publice centralizate de alimentare cu energie termică au devenit o problemă majoră pe plan național.

Deși tarifele la energia termică furnizată de sistemele publice centralizate s-au modificat, ele nu au ținut, în general, pasul cu creșterea costurilor acestor sisteme ineficiente. Administrația publică, la nivel central și local, a reacționat prin acordarea de subvenții tot mai ridicate atât producătorilor, cât și consumatorilor de energie termică, astfel încât în prezent povara subvențiilor anuale depășește 350 milioane dolari SUA. În momentul de față aproape jumătate din populația marilor orașelor primește subvenții pentru căldură și majoritatea consumatorilor beneficiază de pe urma subvențiilor de producție. Subvențiile

de producție vor trebui eliminate în următorii trei ani, ele fiind ajutor de stat (cerința UE), dar și parte a ajustării fiscale (cerința FMI).

Guvernul României a elaborat (cu sprijinul Băncii și UE) și aprobat în iunie 2004 o strategie națională de restructurare a sectorului de alimentare cu energie termică a localităților prin sisteme centralizate care să rezolve problemele fundamentale ce stăteau la originea celor cronice de funcționare și financiare. Strategia acoperă problemele tarifelor, subvențiilor și restructurării și reabilitării producerii, distribuției și consumului de energie termică, inclusiv contorizarea energiei termice și măsurile de control (reglaj) al căldurii. Hotărâri dificile, inclusiv închiderea altor SCIU și problemele sensibile din punct de vedere politic ale tarifelor și subvențiilor, vor trebui luate în cursul aplicării strategiei.

Necesitatea unei abordări care să țină seama atât de aspectele de politică, cât și de nevoia de investiții în acest sector este una cronică. Guvernul a solicitat în câteva rânduri Băncii finanțare pentru investiții care să sprijine aplicarea Strategiei naționale privind sistemele centralizate de încălzire a localităților, susținută prin programul PAL. Necesarul investițiilor este foarte mare. Programul de bază prevăzut în Strategia națională se ridică la 2 miliarde dolari SUA, iar necesarul general este și mai mare. Asemenea resurse de investiție nu pot fi mobilizate pe termen scurt, stabilirea cu atenție a priorităților fiind, deci, esențială. Strategia națională evidențiază contorizarea și controlul căldurii ca fiind principala prioritate de acțiune imediată.

2. Obiectiv(e) propus(e)

Proiectul își propune să sprijine aplicarea Strategiei naționale privind SCIU și să ajute România în asigurarea unor servicii continue și mult îmbunătățite de alimentare cu energie termică în anumite orașe într-un mod care să se poată susține din punct de vedere financiar, fiscal și social.

3. Descriere preliminară

Proiectul va sprijini Strategia națională SCIU prin:

- Instalarea contoarelor de energie termică și repartitoarelor de costuri pentru a da furnizorilor și consumatorilor posibilitatea de a măsura consumurile de energie termică și a permite facturarea pe baza consumului;
- Instalarea robinetelor de reglaj termostatic pentru a da posibilitatea consumatorilor de a regla temperatura camerei și a controla cantitatea de căldură consumată;
- Reabilitarea sistemelor de distribuție a energiei termice (inclusiv înlocuirea substațiilor cu mai multe puncte termice cu puncte termice individuale) și eventual câteva sisteme centralizate complete de energie termică (instalații de cogenerare și/sau rețele de distribuție a energiei termice);
- Implementarea de soluții alternative de încălzire a locuințelor persoanelor cu venituri mici care și-au pierdut furnizorul de agent termic prin închiderea sistemelor de termoficare;

- Introducerea tarifelor binome la energie termică care să permită facturarea pe baza consumurilor și în același timp să asigure stabilitate financiară furnizorilor de energie termică; și
- Asistență tehnică pentru (a) implementarea strategiei; (b) pregătirea și implementarea proiectului; (c) crearea instituțiilor și sprijinirea managementului utilităților de energie termică; (d) campanii de informare publică privind SCIU vizând consumatorii și asociațiile de proprietari ; și (e) elaborarea și introducerea tarifelor binome la energia termică.

SCIU reprezintă aproximativ două treimi din totalul energiei termice utilizate în mediul urban în România de circa 2 milioane de gospodării. Bucureștiul reprezintă circa o treime din totalul serviciilor de termoficare. În total, 36 municipii (Bucureștiul și alte 35 municipii) utilizează mai bine de 90% din totalul serviciilor de termoficare. Programul de bază al Guvernului privind SCIU încearcă să acopere cât mai multe din aceste 36 municipii, pentru realizarea unui impact maxim la nivel național și crearea condițiilor unor investiții mai mari în continuare. Proiectul Băncii ar urma să acopere 12-16 din acestea.

Volumul împrumutului Băncii este provizoriu fixat la 75 milioane dolari SUA. Suma exactă se va stabili în funcție de mersul pregătirii proiectului și disponibilitatea municipiilor/utilităților de termoficare de a participa. Guvernul a identificat 16 municipii pentru eventuală participare pe baza criteriilor tehnice și de economicitate; tarife, rate de colectare și deconectare; și capacitatea și interesul municipiilor/utilităților de termoficare de a participa. Municipiile și utilitățile participante ar urma să contribuie cu o mică parte la finanțarea proiectului, în parte pentru a-și demonstra angajamentul față de proiect. Componenta AT pentru tarifele binome la energie termică ar urma să fie finanțată din recent aprobatul Fond olandez asociat programului PAL 2.

4. Politici de siguranță ce ar putea fi aplicabile

Este de așteptat ca subproiectele SCIU să intre în categoriile de mediu B (proiecte de renovare) sau C (contorizare/repartitoare de costuri și instalații pentru controlul căldurii). Nu se prevăd proiecte de categoria A (instalații de producere a energiei termice). Studii de mediu ar urma să fie pregătite pentru proiectele de categoria A și planuri de management al mediului pentru proiectele de categoria B. Se va elabora un Cadru general al Studiului de mediu pentru a fi utilizat cu titlu orientativ de către Guvern și consultanții acestuia în elaborarea rapoartelor privind fiecare amplasament în parte.

O dată cu reducerea subvențiilor SCIU, va trebui ca familiilor cu venituri mici să li se asigure în continuare accesul la servicii esențiale de încălzire. Guvernul are un program în derulare de sprijinire a consumatorilor în acest sens, iar utilizarea sa în continuare este susținută prin Strategia națională privind sistemele centralizate de încălzire urbană. De asemenea, se prevede ca investițiile ce revin consumatorilor (contoare repartitoare de costuri și instalații de control al căldurii) să fie acordate familiilor cu venituri mici cu titlu gratuit de Guvern. Cum familiile sărace nu își pot achita facturile curente la energie termică, ar fi nerezonabil să li se ceară suportarea costului echipamentului. Odată montate contoarele și instalațiile de control (reglare), consumul se va reduce (conform experienței

altor țări din regiunea ECA și proiectelor pilot întreprinse în România), iar necesarul subvențiilor guvernamentale pentru căldură va scădea (Guvernul recuperându-și, în timp, investițiile prin micșorarea poverii reprezentate de subvenționare). În pregătirea proiectului, Banca va realiza un studiu social pentru a analiza cât de adecvate sunt aceste aranjamente sectoriale și la nivelul proiectului. S-a obținut o finanțare nerambursabilă germană, iar consultantul a și fost angajat.

5. Finanțare provizorie

Sursa:	(milioane dolari SUA)
IMPRUMUTAT	50
BIRD	75
Total	125

6. Persoană de contact

Kari J. Nyman
Lead Specialist
Tel: (202) 458-1469
Fax:
Email:Knyman@worldbank.org